

קידום ומימוש אינטרסים אסטרטגיים של מדינת ישראל וחיזוק מעמדה הבינלאומי בתחום המינרלים הקריטיים

הצעה להחלטה

מחליטים, לנוכח העלייה בחשיבותם של מינרלים קריטיים בזירה הגלובלית; הביקושים ההולכים וגוברים של כלכלות מתקדמות למינרלים הקריטיים, והמחסור הצפוי; אתגרי שרשראות האספקה העולמיות (הכוללות חיפוש, כרייה, זיקוק, עיבוד וייצור), הסובלות מריכוזיות ותלות גבוהות; והחששות הגוברים משימוש מדיני וכלכלי ע"י מדינות-ספקיות תוך ניצול כוחני של הריכוזיות והתלות בהן; התגבשות מערכות הסכמיות בילטרליות ומולטילטרליות, ובראשן מדיניותה החדשה של ארה"ב,

ולנוכח התחזקות הצורך של מדינת ישראל (א) לפתח יכולות ופתרונות להבטחת הספקת הצרכים הישראליים למינרלים הקריטיים וכן רכיבי טכנולוגיה הכוללים מינרלים אלו ומסייעים ליצורם, ו-(ב) יצירת נכסיות ישראלית בתחום; זאת, לטובת קידום ומימוש האינטרסים האסטרטגיים של מדינת ישראל, הבטחת ההספקה הדרושה של המינרלים הקריטיים ורכיבים קשורים, חיזוקם של הביטחון הלאומי, הכלכלה והמו"פ הישראליים, וחיזוק מעמדה של ישראל בזירה הבינלאומית, תוך מיצוי מיטבי של היכולות הישראליות ושל מערכות היחסים המדיניות, הכלכליות, והביטחוניות, עם מדינות שונות ברחבי העולם;

ובהמשך להחלטה מספר מט/19 של ועדת שרים לענייני חדשנות, מדע וטכנולוגיה מיום 28.04.2025 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקיבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 07.05.2025 ומספרה הוא 2998 (מט/19), המסמיכה את מנגנון סריקת האופק על זיהוי מוקדם של מגמות עולמיות מתפתחות המציבות אתגרים לחוסן הלאומי ומחייבות התרעה, ובכללן במגמות בתחומי שרשראות האספקה העולמיות, לניתוח ההשלכות הפוטנציאליות של מגמות אלה על המערכת הישראלית ודחיפתה לחדשנות מתמדת בהיערכות לעתיד. בנוסף, להוות מרכז ידע לשימור הביטחון המדעי-טכנולוגי הלאומי של ישראל ובאתגרים הנובעים ממיקומה של ישראל בשרשרת הערך של טכנולוגיות חיוניות,

וכן לנוכח כינוס שרי חוץ בתאריך 4 בפברואר 2026 בווישינגטון, בתחום המינרלים הקריטיים, בהובלת ארה"ב ובהשתתפות נציגים מ-54 מדינות, כולל משלחת ישראלית בראשות שר החוץ גדעון סער, אשר סימן עליית מדרגה במאבק העולמי על שרשראות האספקה. במסגרת הוועידה, מחלקת המדינה האמריקאית הציעה לשרי החוץ המעוניינים בכך להתחיל מו"מ עם ארה"ב להידוק השת"ף סביב מינרלים קריטיים. בהתאם לכך:

1. להקים צוות בין-משרדי בראשות מנכ"ל משרד החוץ ובהשתתפות מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות (אשר יכהן כממלא מקום יו"ר הצוות), מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה, מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל משרד הביטחון, מנכ"ל משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה, ראש המטה לביטחון לאומי, מנכ"ל הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, ראש מפא"ת במשרד הביטחון, ראש מטה הלאומי לבנייה מלאכותית (AI), או נציגיהם, אשר ירכזו עבודת מטה ויגבש בתוך 120 יום המלצות לתוכנית פעולה אסטרטגית לאומית בנושא המינרלים הקריטיים, ובכלל זה:

- א. הסדרת האחריות והטיפול בתחום;
- ב. מיפוי הצרכים, האתגרים וההזדמנויות, לרבות עבור התעשייה והיצוא הישראלי;
- ג. הקמת צוות משנה לניתוח, הערכה, תחזיות והתראה על סיכונים אספקה בהובלת הלמ"ס ובשיתוף משרדי הכלכלה, החוץ, האנרגיה, החקלאות והבריאות, והרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית

לכימות התלות הישירה והעקיפה במינרלים השונים, ובשיתוף צוות קו-האופק במ' המדע שיספק הערכות סיכונים לאספקה של המינרלים והמוצרים השונים ;

ד. איתור וקידום פיתוח טכנולוגיות, כולל בניית כלים חדשים והתאמת קיימים לטובת תמיכה במו"פ והתאמת טכנולוגיות קיימות מתחומים משיקים ;

ה. עידוד יצוא של פיתוחים ופתרונות טכנולוגיים הרלוונטיים לשרשרת האספקה של מינרלים קריטיים לשוקי היעד בחו"ל ;

ו. בחינת וקידום פעילויות מחקריות ותעשייתיות בתחומי שרשרת האספקה – חיפוש, כרייה, זיקוק, עיבוד ומחזור מינרלים, כמו גם פיתוח חלופות למינרלים, וכן השקעות ופיתוח תעשייתי ;

ז. קידום פתרונות ארוכי-טווח לצמצום התלות במינרלים קריטיים והבטחת האספקה העתידית של מינרלים קריטיים ושל רכיבי טכנולוגיה קשורים ;

ח. בחינה ויצירה של שיתופי פעולה עם המגזר הפרטי לעידוד השקעות ישראליות בארץ בתחומי שרשרת האספקה, כאמור בסעיף ו ;

ט. מינוף כלל הפעילות הישראלית עם מדינות זרות בעלות נכסיות בתחום לשם קידום האינטרסים והנכסיות הישראלים ;

י. אפיון האינטרסים הישראליים וההזדמנויות אשר גלומות במסגרות של שותפויות בינ"ל או בילטרליות עם מדינות זרות, בראשן ארה"ב ;

2. להטיל על משרד החוץ בשיתוף הצוות הבין-משרדי, לנהל מו"מ עם מדינות זרות, ובראשן ארה"ב, על הסכמים לקידום שיתוף פעולה בתחום המינרלים הקריטיים. מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה יהיה שותף בהובלת המו"מ על היבטי הסחר בהסכמים.

3. יובהר כי ככל שיישום המלצות הצוות ידרוש מקור תקציבי הדבר יובא בפני הממשלה. עוד יובהר, שאין בהחלטה זו כדי לפגוע בסמכות המשרדים לפעול בתחומי אחריותם או בכדי לגרוע מסמכויות משרד האנרגיה על כל מחלקותיו כולל המחלקה הבין-לאומית.

דברי הסבר

1. העלייה בחשיבותם של מינרלים קריטיים בזירה הגלובלית, נובעת משינוי מגמות בעולם, לרבות בתחום הבינה המלאכותית, כלי רכב חשמליים, מערכות אנרגיה מתחדשות, מרכזי נתונים, רובוטיקה, מערכות נשק מתקדמות ועוד. הביקוש העולמי הרב בתחום זה מגיע על רקע ריכוזים וכשלים בשרשראות אספקה עולמיות של המינרלים, ע"י מיעוט מדינות אשר מפיקות ומעבדות את המינרלים הקריטיים בעולם.
2. כמדינה ללא מרבצי מינרלים קריטיים משמעותיים, ישראל נדרשת לפתרונות יצירתיים להבטחת האספקה העתידית של מינרלים קריטיים, תוך היערכות למחסור צפוי ותחרות גלובלית. עוד נדרשת ישראל להפחית את התלות במקורות ריכוזיים ולמנוע שימוש במשאבים אלו ככלי ללחץ פוליטי מחד, ולהשיג יתרונות אסטרטגיים במישור הבינלאומי בתחום זה, מאידך.
3. בתאריך 4 בפברואר 2026, התכנס בווינגטון כינוס שרים בתחום המינרלים הקריטיים, בהובלת ארה"ב (מזכיר המדינה, מזכיר המלחמה, מזכיר הסחר, ראש המועצה לביטחון לאומי ועוד) ובהשתתפות נציגים מ-54 מדינות, כולל משלחת ישראלית בראשות שר החוץ גדעון סער, אשר סימן עליית מדרגה במאבק העולמי על שרשראות האספקה. במסגרת הוועידה, הוכרז על שורה של צעדים ותקציבים, כולל הקמת "מחסן חירום" אסטרטגי בשווי 12 מיליארד דולר, ועל יוזמות סחר שנועדו להגן על יצרנים במערב מפני תנודות מחירים. כל זאת, במטרה לפתור את כשלי השוק בכל חוליות שרשת האספקה באופנים רבים, ולצמצם באופן דרסטי את התלות במדינות ספציפיות בתחומי הכרייה והעיבוד של מינרלים קריטיים. במסגרת הכינוס נחתמו 21 הסכמים בילטרליים ונמשך המשא ומתן לחתימת 17 הסכמים נוספים, הכוללים בין היתר הסדרים כלכליים לסחר ואסדרה.
4. לנוכח ההתפתחויות כאמור, וזיהוי הצורך בקידום ומימוש אינטרסים אסטרטגיים של מדינת ישראל בתחום המינרלים הקריטיים, וחיזוק ביטחונה הלאומי ומעמדה בזירה הבינלאומית בהקשר זה, תוך מיצוי מיטבי ומינוף של מערכות היחסים עם מדינות שונות ברחבי העולם, החל מנכ"ל משרד החוץ בריכוז עבודת מטה עם שותפים ממשלתיים רלוונטיים, לטובת מיפוי האתגרים וההזדמנויות, כמו גם חלופות לבניית נכסיות ישראלית בנושא. עם זאת על מנת להעמיק ולממש את התוכנית, נדרשת עבודה מקיפה יותר של צוות בין-משרדי.
5. לאור זאת, מבקשת הצעת ההחלטה להקים צוות בין-משרדי בראשות מנכ"ל משרד החוץ, ובהשתתפות מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות (אשר יכהן כממלא מקום יו"ר הצוות), מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה, מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות, מנכ"ל משרד הביטחון, מנכ"ל משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה, נציג המטה לביטחון לאומי, מנכ"ל הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, ראש מפא"ת במשרד הביטחון, ראש מטה הלאומי לבינה מלאכותית (AI), או נציגיהם, אשר ירכזו עבודת מטה ויגבש המלצות לתוכנית פעולה אסטרטגית לאומית בנושא המינרלים הקריטיים, ובכלל זה:
  - א. הסדרת האחריות והטיפול בתחום;
  - ב. מיפוי הצרכים, האתגרים וההזדמנויות, לרבות עבור התעשייה והיצוא הישראלי;
  - ג. הקמת צוות משנה לניתוח, הערכה, תחזיות והתראה על סיכונים אספקה בהובלת הלמ"ס ובשיתוף משרדי הכלכלה, החוץ, האנרגיה, החקלאות והבריאות, והרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית

- לכימות התלות הישירה והעקיפה במינרלים השונים, ובשיתוף צוות קו-האופק במ' המדע שיספק הערכות סיכונים לאספקה של המינרלים והמוצרים השונים.
- ד. איתור וקידום פיתוח טכנולוגיות, כולל בניית כלים חדשים והתאמת קיימים לטובת תמיכה במו"פ והתאמת טכנולוגיות קיימות מתחומים משיקים.
- ה. עידוד יצוא של פיתוחים ופתרונות טכנולוגיים הרלוונטיים לשרשרת האספקה של מינרלים קריטיים לשווקי היעד בחו"ל;
- ו. בחינת וקידום פעילויות מחקריות ותעשייתיות בתחומי שרשרת האספקה – חיפוש, כרייה, זיקוק, עיבוד ומחזור מינרלים, כמו גם פיתוח חלופות למינרלים, וכן השקעות ופיתוח תעשייתי;
- ז. קידום פתרונות ארוכי-טווח לצמצום התלות במינרלים קריטיים והבטחת האספקה העתידית של מינרלים קריטיים ושל רכיבי טכנולוגיה קשורים;
- ח. בחינה ויצירה של שיתופי פעולה עם המגזר הפרטי לעידוד השקעות ישראליות בארץ בתחומי שרשרת האספקה, כאמור בסעיף ו;
- ט. מינוף כלל הפעילות הישראלית עם מדינות זרות בעלות נכסיות בתחום לשם קידום האינטרסים והנכסיות הישראלים;
- י. אפיון האינטרסים הישראליים וההזדמנויות אשר גלומות במסגרות של שותפויות בינ"ל או בילטרליות עם מדינות זרות, בראשן ארה"ב.

בנוסף מבקשת הצעת ההחלטה, על רקע הכינוס בושינגטון בחודש פברואר 2026 בהשתתפות שר החוץ, וחתימתה של ארה"ב על סדרת הסכמים עם מדינות בנושא מינרלים קריטיים, להטיל על משרד החוץ, בשיתוף הצוות הבין-משרדי, לנהל מו"מ עם מדינות זרות, ובראשן ארה"ב, על הסכמים לקידום שיתוף פעולה בתחום המינרלים הקריטיים. מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה יוביל את המו"מ על היבטי הסחר בהסכמים. עוד מוצע לקבוע כי ככל שיישום המלצות הצוות ידרוש מקור תקציבי הדבר יובא בפני הממשלה. כן מובהר, שאין בהחלטה זו כדי לפגוע בסמכות המשרדים לפעול בתחומי אחריותם, או בכדי לגרוע מסמכויות משרד האנרגיה על כל מחלקותיו כולל המחלקה הבין-לאומית.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר- תומך

שר הכלכלה והתעשייה- תומך

שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה- תומכת

שר האנרגיה והתשתיות – תומך
שר הביטחון- תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעת היועצת המשפטית של משרד החוץ.

סיווגים

סיווג ראשי: 01חוץ וביטחון

סיווג משני: ביצועי

מגיש: שר החוץ

ח' באייר התשפ"ו
25 באפריל 2026

ח' באייר תשפ"ו
25 באפריל 2026

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

קידום ומימוש אינטרסים אסטרטגיים של מדינת ישראל וחיזוק מעמדה הבינלאומי בתחום המינרלים הקריטיים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. הצעת מחליטים זו מבקשת להקים צוות בין-משרדי אשר ירכז עבודת מטה ויגבש בתוך 120 יום המלצות לתוכנית פעולה אסטרטגית לאומית בנושא המינרלים הקריטיים, וכן, בהמשך לכינוס שרים באירוח הממשל בארה"ב, בהשתתפות משלחת ישראלית בראשות שר החוץ גדעון סער, להטיל על משרד החוץ, בשיתוף הצוות הבין-משרדי, לנהל מו"מ עם מדינות זרות, ובראשן ארה"ב, על הסכמים לקידום שיתוף פעולה בתחום המינרלים הקריטיים.
2. כמפורט בהצעה, קיימת עלייה משמעותית בחשיבותם של מינרלים קריטיים בזירה הגלובלית, לנוכח שינוי מגמות בעולם וביקוש עולמי גובר, וכן על רקע ריכוזים וכשלים בשרשראות אספקה עולמיות של המינרלים, ע"י מיעוט מדינות אשר מפיקות ומעבדות את המינרלים הקריטיים בעולם.
3. עוד כמפורט בהצעה, ישראל נדרשת לפתרונות יצירתיים להבטחת האספקה העתידית של מינרלים קריטיים, תוך היערכות למחסור צפוי ותחרות גלובלית, להפחית את התלות במקורות ריכוזיים, למנוע שימוש במשאבים אלו ככלי ללחץ פוליטי, ולהשיג יתרונות אסטרטגיים במישור הבינלאומי בתחום.
4. בתאריך 4 בפברואר 2026, התקיים בוועידת כינוס שרים בתחום המינרלים הקריטיים, בהובלת ארה"ב ובהשתתפות נציגים מ-54 מדינות, כולל משלחת ישראלית בראשות שר החוץ גדעון סער. במסגרת הוועידה, הוכרז על שורה של צעדים ותקציבים כמפורט בהצעה, במטרה לפתור את כשלי השוק ולצמצם את התלות במדינות ספציפיות בתחום. אשר סימן עליית מדרגה במאבק העולמי על שרשראות האספקה. במסגרת הוועידה, מחלקת המדינה האמריקאית הציעה לשרי החוץ המעוניינים בכך להתחיל מו"מ עם ארה"ב להידוק השת"פ בתחום.
5. לנוכח ההתפתחויות כאמור, וזיהוי הצורך בקידום ומימוש אינטרסים אסטרטגיים של מדינת ישראל בתחום המינרלים הקריטיים, וחיזוק ביטחונה הלאומי ומעמדה בזירה הבינלאומית בהקשר זה, תוך מיצוי מיטבי ומינוף של מערכות היחסים עם מדינות שונות ברחבי העולם, החל מנכ"ל משרד החוץ בריכוז עבודת מטה עם שותפים ממשלתיים רלוונטיים, לטובת מיפוי האתגרים וההזדמנויות, כמו גם חלופות לבניית נכסיות ישראלית בנושא. עם זאת על מנת להעמיק ולממש את התוכנית, נדרשת עבודה מקיפה יותר של צוות בין-משרדי.
6. בהתאם, מבקשת הצעת ההחלטה להקים צוות בין-משרדי, בראשות מנכ"ל משרד החוץ, ובהשתתפות מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות (אשר יכהן כממלא מקום יו"ר הצוות), מנכ"ל משרד הכלכלה והתעשייה, מנכ"ל משרד האוצר, מנכ"ל משרד הביטחון, מנכ"ל משרד החדשנות המדע והטכנולוגיה, נציג המטה לביטחון לאומי, מנכ"ל הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, ראש מפא"ת במשרד הביטחון, ראש המטה לבנייה מלאכותית (AI), או נציגיהם, אשר ירכז עבודת מטה ויגבש המלצות לתוכנית פעולה אסטרטגית לאומית בנושא המינרלים הקריטיים, ובכלל זה: (א) הסדרת האחריות והטיפול בתחום; (ב) מיפוי הצרכים, האתגרים

וההזדמנויות, לרבות עבור התעשייה והיצוא הישראלי; (ג) הקמת צוות משנה לניתוח, הערכה, תחזיות והתראה על סיכוני אספקה בהובלת הלמ"ס ובשיתוף משרדי הכלכלה, החוץ, האנרגיה, החקלאות והבריאות וכן הרשות הלאומית לחדשנות טכנולוגית, לכימות התלות הישירה והעקיפה במינרלים השונים, ובשיתוף צוות קו-האופק במ' המדע שיספק הערכות סיכונים לאספקה של המינרלים והמוצרים השונים; (ד) איתור וקידום פיתוח טכנולוגיות, כולל בניית כלים חדשים והתאמת קיימים לטובת תמיכה במו"פ והתאמת טכנולוגיות קיימות מתחומים משיקים; (ה) עידוד יצוא של פיתוחים ופתרונות טכנולוגיים הרלוונטיים לשרשרת האספקה של מינרלים קריטיים לשווקי היעד בחו"ל; (ו) בחינת וקידום פעילויות מחקריות ותעשייתיות בתחומי שרשראות האספקה – חיפוש, כרייה, זיקוק, עיבוד ומחזור מינרלים, כמו גם פיתוח חלופות למינרלים, וכן השקעות ופיתוח תעשייתי; (ז) קידום פתרונות ארוכי-טווח לצמצום התלות במינרלים קריטיים והבטחת האספקה העתידית של מינרלים קריטיים ושל רכיבי טכנולוגיה קשורים; (ח) בחינה ויצירה של שיתופי פעולה עם המגזר הפרטי לעידוד השקעות ישראליות בארץ בתחומי שרשרת האספקה כאמור בסעיף ו; (ט) מינוף כלל הפעילות הישראלית עם מדינות זרות בעלות נכסיות בתחום לשם קידום האינטרסים והנכסיות הישראלים; (י) אפיון האינטרסים הישראליים וההזדמנויות אשר במסגרות של שותפויות בינ"ל או בילטרליות עם מדינות זרות, בראשן ארה"ב.

7. עוד מבקשת הצעת ההחלטה, על רקע הכינוס בושינגטון בחודש פברואר 2026 בהשתתפות שר החוץ, וחתימתה של ארה"ב על סדרת הסכמים עם מדינות בנושא מינרלים קריטיים, להטיל על משרד החוץ, בשיתוף הצוות הבין-משרדי, לנהל מו"מ עם מדינות זרות, ובראשן ארה"ב, על הסכמים לקידום שיתוף פעולה בתחום המינרלים הקריטיים. בעניין זה, מובהר כי מינהל סחר חוץ במשרד הכלכלה יוביל את המו"מ על היבטי הסחר בהסכמים. עוד מבקשת ההצעה לקבוע כי ככל שיישום המלצות הצוות ידרוש מקור תקציבי הדבר יובא בפני הממשלה. מובהר בהצעה, שאין בה כדי לפגוע בסמכות המשרדים לפעול בתחומי אחריותם, או בסמכות משרד האנרגיה על כל מחלקותיו, כולל המחלקה הבין-לאומית.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:

יועמ"ש משרד האוצר – אין מניעה משפטית

יועמ"ש משרד הכלכלה והתעשייה – אין מניעה משפטית

יועמ"ש משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה – אין מניעה משפטית

יועמ"שית משרד האנרגיה והתשתיות – אין מניעה משפטית

יועמ"שית משרד הביטחון – אין מניעה משפטית

יועמ"ש המל"ל – אין מניעה משפטית

יועמ"ש רשות החדשנות – אין מניעה משפטית

25.4.2026

תמר קפלן תורג'מן

חתימה

תאריך

היועצת המשפטית למשרד החוץ